

Datum
2020-04-07

Adress
Rönnebladsgatan 1 B

Diarienummer
GRF-2020-7377

Yttrande

Till
Kulturnämnden

Remiss Handlingsplan för den nationella minoriteten romer i Malmö 2020-2022 **KN-2020-415**

Grundskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundskolenämnden välkomnar revideringen av nuvarande handlingsplan för den nationella minoriteten romer då detta arbete naturligt ingår i läroplanens mål och riktlinjer. Nämnden ser att RIKC såsom kunskapscenter utgör en värdefull stödjande och förstärkande funktion för verksamheterna i detta arbete. Arbetet kan med fördel samordnas med arbetet kring övriga nationella minoriteter utifrån minoritetslagstiftning samt Policy för Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

Yttrande

Övergripande synpunkter

Grundskolenämnden välkomnar revideringen av nuvarande handlingsplan för den nationella minoriteten romer då detta arbete naturligt ingår i läroplanens mål och riktlinjer. Nämnden ser att RIKC såsom kunskapscenter utgör en värdefull stödjande funktion som kan förstärka verksamheternas arbete. Pedagogisk Inspiration, PI, bör utifrån sitt uppdrag kring normer och värden utgöra den primära kontaktytan för RIKC i arbetet med handlingsplanen.

Grundskolenämnden är av uppfattningen att uppföljning av kommunala mål sprungna ur stadsövergripande styrdokument bör integreras i ordinarie struktur för den kommunala uppföljningen, och är av åsikten att åtaganden bör beslutas på förvaltningsnivå av respektive förvaltningsledning. Nämnden noterar att kommunstyrelsen har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att se över Riktlinjerna för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2018-706). Syftet med översynen är att skapa en mindre komplex styrmiljö i staden.

Grundskolenämnden ser att arbetet med handlingsplanen med fördel samordnas med arbetet kring övriga nationella minoriteter. En revidering av Policy avseende Malmö stads arbete

med att tillgodose de nationella minoriteterna¹ pågår, och ska gälla från 2020 och framåt. Nämnden önskar att revideringen av denna policy beaktas i det fortsatta arbetet med handlingsplanen.

Enligt 5 § lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) ska förvaltningsmyndigheten föra en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande. Samma lag 5a § anger att förvaltningsmyndigheten särskilt ska främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem i egenskap av minoritet, samt anpassa formerna för detta till deras förutsättningar. Grundskolenämnden önskar att det av planen framgår hur dessa samråd skett och vilka behov och synpunkter som uttryckts av minoriteten i samband med dessa samråd.

Grundskolenämndens synpunkter på föreslagna delmål

I förslaget till reviderad handlingsplan föreslås följande delmål:

- *Öka kunskapen och förståelsen för romsk-svensk historia, romska livsvillkor, minoritetslagstiftningen och RIKC:s uppdrag inom grundskoleförvaltningens verksamheter.*
- *Öka och främja samverkan mellan RIKC och berörda verksamheter inom förvaltningen.*
- *Förvaltningen och RIKC ska gemensamt arbeta för att stärka tilliten mellan den romska minoriteten i Malmö och förvaltningens verksamheter.*
- *Bidra till att stärka och främja de olika varieteterna av romani chib i grundskolorna i Malmö.*

Nämnden bedömer att de föreslagna delmålen har en god koppling till handlingsplanens övergripande målsättning, d.v.s. att säkerställa att förvaltningen har relevant kunskap för att stärka den nationella minoriteten romers möjligheter att delta på lika villkor samt att förvaltningens verksamheter tillgängliggörs och bedrivs på ett förankringsbart och icke-dickriminerande sätt avseende den romska minoriteten.

Flera av de områden som handlingsplanen berör utgör i olika utsträckning uppdrag för nämndens verksamheter genom nationella styrdokument. Exempelvis uttrycker läroplanens kapitel om övergripande mål och riktlinjer att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia. I läroplanens kapitel om normer och värden formuleras riktlinjer av vilka bland annat framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.

¹ Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter, sid 5.

Vidare uttrycks i kursplanen för svenska att undervisningen ska bidra till att eleverna får möta och bekanta sig med såväl de nordiska grannspråken som de nationella minoritetsspråken, medan kursplanen i samhällskunskap poängterar att undervisningen ska belysa de nationella minoriteterna och samernas ställning som urfolk i Sverige samt vad deras ställning och rättigheter innebär. Kursplanen i historia understryker att undervisningen ska inkludera historiska perspektiv på urfolket samernas och de övriga nationella minoriteternas situation i Sverige.

Grundskolenämndens synpunkter på föreslagna insatser

- *RIKC bjuds in till grundskolenämndens sammanträde för att presentera handlingsplan, minoritetslagstiftningen och RIKC:s uppdrag.*
- *Samtliga chefer inom förvaltningen får kunskap om handlingsplanen, minoritetslagstiftningen och RIKC:s uppdrag.*
- *Kunskap om handlingsplanen, minoritetslagstiftning, romsvensk historia, romska livsvillkor, samt RIKC:s uppdrag och tjänster sprids och tillgängliggörs för samtliga medarbetare inom förvaltningen.*

Nämnden ser positivt på insatserna. Informationsmöte har tidigare anordnats av RIKC för grundskolenämnden. Insatserna kan med fördel samordnas med arbetet kring övriga nationella minoriteter för en sammanhållen bild av stadens arbete på området, utifrån minoritetslagstiftning och Policy för Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

- *RIKC bjuds in till interna konferenser, planeringsdagar och andra forum för att kompetensutveckla medarbetare*

Beslut kring kompetensutveckling fattas ytterst på respektive skola. Kompetensutveckling för stadens grundskolor ingår också i uppdraget för Pedagogisk Inspiration Malmö (PI) som har ett särskilt uppdrag att förstärka grundskoleverksamhetens didaktik med ett mångfaldsperspektiv. I arbetet utgår PI ifrån diskrimineringsgrunderna, där arbetet mot antiziganism utgör en del. PI ser att RIKC blir en viktig resurs i detta arbete. Nämnden önskar att insatsen formuleras som ett erbjudande till förvaltningens verksamheter.

- *Samtliga anställda bjuds in till workshoppar som RIKC anordnar tillsammans med berörda statliga myndigheter*

Grundskolenämnden ser att insatsen, om den riktar sig till samtliga medarbetare grundskoleförvaltningen, blir kostsam. Nämnden önskar att insatsen formuleras som ett erbjudande till förvaltningens verksamheter.

- *Initiera samverkan mellan RIKC och modersmålsenheten gällande förstärkning och utökning av olika varieteter av Romani chib.*

Vad gäller de nationella minoritetsspråken (finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska) så är en skolhuvudman enligt 5 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) skyldig att erbjuda modersmålsundervisning om en elev önskar sådan utbildning (för övrig modersmålsundervisning krävs att minst fem elever efterfrågar utbildning). Det finns inga krav på skolhuvudmännen att erbjuda modersmålsundervisning i enskilda varieteter av romani chib enligt skolförordningen. Skyldigheten att anordna modersmålsundervisning är också avhängig att det finns en lämplig lärare.

Grundskoleförvaltningen arbetar med språkförstärkande insatser genom förvaltningens modersmålsenhet som i dagsläget ger studiehandledning och modersmålsundervisning i tre olika romska dialekter/språk. RIKC och modersmålsenheten har haft inledande möten gällande förstärkning av modersmålsundervisningen inom olika varieteter, där modersmålsenheten ser att RIKC blir en värdefull samverkanspart.

- *Se över möjliga insatser för att bidra till att antalet anställda med romsk språklig kompetens inom grundskolor i Malmö ökar.*

Malmö stad strävar efter att medarbetarna ska avspegla den mångfald som finns bland befolkningen. Språklig kompetens beaktas redan idag vid rekryteringar och mot bakgrund av detta kan punkten om romsk språklig kompetens strykas.

- *Förvaltningens kommunikationsavdelning tar del av kompetensutvecklingen som erbjuds av RIKC.*

Nämnden önskar att insatsen formuleras som ett erbjudande till kommunikationsenheten.

- *Uppföljningsmöten hålls minst en gång per år med utvalda kontaktpersoner och RIKC.*

Grundskolenämnden välkomnar insatsen, som är värdefull för att fördjupa och vidga kontaktytorna samt för att följa upp och utvärdera insatser.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Grundskoledirektör

.....
Anders Malmqvist
.....

